

GREETJE VAN DEN BERG

Onomkeerbaar

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

De badkamer van de grote woonboerderij van Menno en Yvonne Fynvandraadt was licht en ruim. De spiegelwand achter de twee witte wastafels accentueerde dat nog eens. Ze zag zichzelf toen ze uit bad stapte, haar naakte lichaam met de grote, hardroze badhanddoek afdroogde en zich toen zorgvuldig met bodylotion insmeerde. In het licht van de lamp glansde haar blanke huid. Door het openstaande bovenraam streek de frisse februarilucht liefkozend langs haar rug. Met langzame halen borstelde ze haar krullende rode haren. Ooit hadden ze tot onder aan haar rug gehangen. Op haar dertigste had ze er rigoures de schaar in laten zetten. Al vijf jaar lang hing het net over haar schouders. Ze huiverde en sloeg een badjas om zich heen. Staande bij de linkerwastafel poetste ze haar tanden en bestudeerde ze haar gezicht. Haar lichte huid zou in de zomer weer bezaaid zijn met koperkleurige sproeten, die zich nu nog verborgen

hielden. Ze spoelde haar mond, bracht een nachtcrème op haar gezicht aan. Naast haar ogen waren fijne rimpeltjes gekomen, maar haar huid was nog zacht. Voor de vijfendertig jaren die ze telde, was ze nog altijd een mooie vrouw. Ze liet de badjas weer van haar schouders glijden en pakte het fraaie, glanzende nachthemd dat over de verwarming hing. Op de wastafel waaraan Menno altijd zijn tanden poetste, lag het dopje van de tandpasta op de rand. Geërgerd schudde ze haar hoofd, draaide het dopje op de tube en plaatste het op het planchet. Daarna was ze haar irritatie alweer vergeten. Nog een keer wierp ze een blik op haar slanke figuur, depte snel parfum achter haar oren en liep verwachtingsvol naar de slaapkamer. De maan scheen door de dunne rolgordijnen naar binnen. Duidelijk zag ze het hoofd van Menno op zijn kussen. Ze glipte tussen de dekens, bleef even op haar zij liggen met haar hand onder haar hoofd en keek naar zijn achterhoofd. Ze riep zijn naam, schoof dichters naar hem toe. Het leverde geen reactie op. Toch was ze ervan overtuigd dat hij nog niet sliep. Zachtjes boog ze zich voorover, kustte zijn nek, volgde met haar lippen de lijn van zijn kaak, streelde met haar neus zijn

wang. Hij kreunde en draaide zich op zijn rug. Zonder bril leek hij altijd anders, alsof hij Menno niet was.

‘Wat doe je?’ wilde hij slaperig weten.

Ze glimlachte, antwoordde niet, maar kuste hem op zijn mond. ‘Ik heb je zo gemist vanavond.’

Hij draaide zijn gezicht af. ‘Ik ben moe. Het was een vermoeiende bijeenkomst. Al die mensen die hun zegje wilden doen naar aanleiding van het feit dat we Franssen hebben geschorst. Er zijn zelfs mensen die zich afvragen of hun kinderen wel veilig zijn op mijn school. Ze lijken ervan uit te gaan dat iedere docent nu een verhouding met een leerling begint.’

‘Ik kan me voorstellen dat ze geschokt zijn. Edward Franssen is vierenzeventig, en dat meisje is net achttien geworden.’

‘Maar daarom hoef je toch niet te denken dat het hele lerarenkorps zo’n jonge geliefde wil.’

‘Heb je hen gerust kunnen stellen?’

‘Ik heb gezegd dat we zelf erg teleurgesteld waren in Edward, en dat hij nooit meer een voet in onze school mag zetten. Uiteraard heb ik beloofd dat we zo’n verhouding in de

toekomst zullen proberen te voorkomen, maar mensen zijn mensen en soms zijn ze onberekenbaar. Ik durfde hun niet te beloven dat het nooit meer voor zal komen.'

'Uiteindelijk zijn al die ouders tevreden naar huis gegaan. Menno Fynvandraadt heeft het weer keurig opgelost.' Ze glimlachte en streek zijn dunne haren naar achteren.

'Doe me een plezier en laat me nu slapen.' Geërgerd schoof hij haar hand aan de kant. 'Ik ben echt doodop, en morgen is er gewoon weer een nieuwe dag.'

Even viel er een stilte. Ze zag hoe hij zijn ogen sloot en verlangde naar hem.

'Hoelang hebben we al niet gevrijd?' wilde ze weten.

'Toch nog niet zo lang geleden?' Hij draaide zijn rug naar haar toe.

'Kun jij je het nog herinneren?'

'Ik heb het niet in de agenda gezet.'

Met haar hand streelde ze zijn nek. Hij trok zijn schouders op. 'Wat mankeert er aan me?' informeerde ze.

'Wat is dat nu voor rare vraag?'

'Je bent niet meer in me geïnteresseerd. Elke avond lig je naast me en nooit zul je me spontaan eens aanhalen.'

‘Je weet zelf dat ik lange, vermoeiende dagen maak. Jij bent overdag thuis.’

‘Omdat jij dat zo graag wilt.’

‘Ik vind het belangrijk voor Constantijn dat er iemand is wanneer hij uit school komt. Hij is altijd maar alleen. Het zou heel anders zijn als hij broertjes of zusjes zou hebben.’

‘Jij vond één kind toch genoeg.’

Opnieuw een zucht. Hij reageerde niet meer. Zijn rug leek zich te verbreden tot een onneembare vesting. Onbereikbaar leek de man die ze dertien jaar geleden met zoveel liefde trouwde. Nederlands en geschiedenis gaf hij op de middelbare school waar zij als pas afgestudeerde docente trachtte haar kennis van de Duitse taal over te brengen. Nauwelijks ouder dan haar leerlingen kampte ze met onzekerheid, had moeite met de aversie die sommige jongeren ten opzichte van de Duitse taal tentoonspreidden. Haar liefde voor Goethe, Schiller en Brecht kon daar niets aan veranderen. De poëzie van Rainer Maria Rilke scheen niemand zo in het hart te kunnen raken als haar. Al kort na haar aanstelling was ze haar enthousiasme en idealisme kwijtgeraakt. Menno werd de man bij wie ze haar hart uitstortte. Voor hem declameerde ze ge-

dichten van Rilke, hij sprak met haar over Achterberg. In het begin bleef het daarbij, maar langzaam waren ze steeds meer van elkaar te weten gekomen. Ze had zich erop betrappt dat ze verlangde naar het einde van de vakanties, van de weekenden, van alle dagen waarop ze hem niet trof. Op een dag vertelde hij dat zijn verloofde hem had verlaten. Hij verzuimde te vertellen dat zij de reden van hun breuk was. Dat had ze pas veel later gehoord, kort voordat ze trouwden. Tweeëntwintig jaar was ze toen geweest. Menno was tien jaar ouder. Een jaar later werd hun zoon geboren. Menno was toen net aangenomen als conrector op een scholengemeenschap in Goes. Ze verhuisden van Zwolle naar Goes. Menno had het beter gevonden als ze een tijdje niet zou werken, zodat ze alle tijd voor Constantijn zou hebben. Na twee jaar was zij over gezinsuitbreiding begonnen, maar Menno had er niet van willen horen. Hij studeerde en werkte hard. Zijn verweer bestond erin dat een baby hem zou afleiden, en bovendien was hij daardoor ook niet in staat de vaderlijke taken op zich te nemen die van hem verwacht werden. Voor Constantijn wilde hij een goede vader zijn. Als er meer kinderen zouden ko-

men, zou dat betekenen dat hij zijn zoon tekort zou doen. Het ontbrak haar aan moed om daartegen in te brengen dat hij zijn zoon al lang tekortdeed. Bovendien kondigde zich opnieuw een verhuizing aan. Menno had een baan als conrector aan een scholengemeenschap in Utrecht geaccepteerd. Voor niemand kwam zeven jaar later zijn aanstelling als rector van een scholengemeenschap in Emmeloord als een verrassing. Trots had hij haar door 'zijn school' geleid, haar verteld dat er meer dan duizend leerlingen op 'zijn school' zaten en dat hij in de komende tijd wilde bijdragen aan nog meer groei. Het was hem gelukt. Het christelijke IJsselmeer College had vlak voor de zomervakantie zijn vijftienhonderdste leerling kunnen inschrijven. Bij een beoordeling door een opinieblad belandde de school in de hoogste regionen. Dit jaar stond er nieuwbouw op het programma. De verhouding tussen de oudere leraar en zijn jonge leerlinge was op een heel slecht moment naar buiten gekomen. Menno had meteen maatregelen genomen: de leraar was geschorst, de leerlinge had mogen blijven. Zorgvuldig had hij vandaag de bijeenkomst voor ouders voorbereid. 'Zijn school' was voorlopig weer ge-

red. Voor hem was dat het belangrijkste.

Hoe lang was het geleden dat ze over Rilke en Achterberg hadden gepraat? Wanneer had hij voor het laatst tegen haar gezegd dat hij van haar hield? Het was tijden geleden dat ze samen uit eten waren geweest. Nooit had hij tijd voor Constantijn om als vader en zoon iets te ondernemen. Plannen voor de nieuwbouw hadden hem beziggehouden. 'Zijn school' moest een school zijn waarover gesproken werd. Menno had maar één grote liefde: het IJsselmeer College!

2

Yvonne schoof het zware gordijn van de pas-kamer aan de kant, deed een paar aarzelende stappen de winkel in en ging voor de spiegel staan. 'Wat vind je ervan?' wilde ze weten.

'U hebt er precies het goede figuur voor,' dweeptte de verkoopster.

'Truttig,' was het ongezouten commentaar van zus Jacqueline. 'Je lijkt er tien jaar ouder in.'

'Nou, dat valt toch wel mee,' meende de verkoopster.

‘Absoluut niet.’

Yvonne moest in stilte lachen om de eerlijkheid van haar twee jaar jongere zus. Ze keek naar zichzelf in de spiegel. De verkoopster had gelijk. De smalle, crèmekleurige jurk viel slank rond haar figuur en had een keurige lengte van net onder de knie. Jacqueline had nog meer gelijk. Het was alsof ze naar een ander keek. De jurk paste niet bij haar.

‘Ik ga iets anders voor je zoeken,’ kondigde haar zus aan.

‘U hebt mij niet nodig?’ wilde de verkoopster weten. Met een zoetsappige glimlach deelde Jacqueline mee dat ze zich wel zouden redden. Nadat de verkoopster zich om een ander slachtoffer bekommerde, stak ze haar tong naar Yvonne uit. ‘Kruip maar weer in je pashok, zusje. Ik zorg voor een lekkere vlotte outfit.’

Waarom hadden pashokjes altijd van dat koude, witte licht? De spiegel onthulde al haar onvolkomenheden. Haar bleke gezicht, putjes in haar bovenbenen, te zware heupen, striae die ze had overgehouden aan haar zwangerschap van Constantijn. Geen wonder dat Menno zich steeds meer met de school was gaan bezighouden. Dat gebouw werd tenminste al-